

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Karolínou Tylovou, LL.M. v právní věci žalobce: **A.M.**, nar. ■■■, státní příslušnost U., t. č. bytem ■■■, zastoupen Mgr. Jiřím Douskem, advokátem AK SPOLAK s.r.o., se sídlem 8. března 21/13, Liberec V - Kristiánov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o **žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 12. 2015, č. j. OAM-400/ZA-ZA04-K07-2015,**

t a k t o :

- I. **Žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 7. 12. 2015, č. j. OAM-400/ZA-ZA04-K07-2015, s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Dne 24. 4. 2015 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl, že je ukrajinské státní příslušnosti a ukrajinské národnosti, hlásí se k řecko-katolické církvi a není členem žádné politické strany ani jiné organizace, nikdy nebyl a ani v současnosti není trestně stíhán. Vlast opustil dne 14. 2. 2015, před odjezdem žil v obci Dobromirka v Ternopilské oblasti. Je ženatý a má dceru. Společně s manželkou a dcerou žádá o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Počítá s pomocí tchýně, která zde žije. Má středoškolské vzdělání, pracoval jako učitel. O mezinárodní ochranu požádal proto, že nechce do války, zabíjet lidi je proti jeho přesvědčení věřícího křesťana. Na Ukrajině byl opakovaně předvoláván k vojenské správě, pokud nenastoupí do armády, hrozí mu pětileté vězení. Podle telefonické informace z domovského státu obdržel v pořadí třetí předvolání na vojenskou správu týden před podáním žádosti o mezinárodní ochranu v České republice. Ve vlastnoručně psaném prohlášení doplnil, že v armádě nesloužil a neumí střílet, do České republiky přijel na pozvání s členy své rodiny, o jejichž život se bojí.

Doplňující pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl s žalobcem proveden

téhož dne. Žalobce v něm uvedl, že předvolání na vojenskou zprávu převzal poprvé dne 20. 1. 2015, podruhé asi o dva týdny později. Po prvním předvolání šel na polikliniku, kde se podrobil lékařské prohlídce. Prohlídku nedokončil, protože z doslechu věděl, že pokud by ji dokončil a odevzdal osobní kartu na vojenskou správu, musel by jít hned do armády. Na druhé předvolání po zhruba dvou týdnech již nereagoval, měl v té době zažádáno o české vízum a Ukrajinu záhy poté bez potíží opustil. Neví, proč byl na vojenskou správu opakovaně předvolán, když neabsolvoval vojenský výcvik. Do České republiky přijel na pozvání tchyně s manželkou a nezletilou dcerou dne 15. 2. 2015. Následně se pokusili získat vízum na strpění pobytu, které jim však uděleno nebylo. Ihned poté požádal s rodinou o azyl. V případě návratu na Ukrajinu se domnívá, že by byl odveden do války, a kdyby odmítl, šel by do vězení. V České republice by chtěl zůstat, pracovat a zabezpečovat rodinu.

Napadeným rozhodnutím neudělil žalovaný žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1990 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Vycházel přitom z výpovědi žalobce a z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně vycházel z Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) ze dne 15. 1. 2015, Nařízení vlády Ukrajiny ze dne 10. listopadu 1999 č. 2066 O schválení normativně-právních aktů ohledně použití Zákona Ukrajiny „O náhradní (nevojenské) službě“, zákon Ukrajiny „O náhradní (nevojenské) službě“ č. 1975-XII ze dne 12. 12. 1992, Zprávy Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 1. 6. 2015, Zprávy Freedom House ze dne 28. 1. 2015, Výroční zprávy Human Rights Watch 2015, ze dne 29. 1. 2015, Výroční zprávy Amnesty International ze dne 25. 2. 2015, a z Informací MZV ČR č. j. 98848/2015-LPTP ze dne 21. 5. 2015, č. j. 98524/2014/LPTP ze dne 16. 4. 2014, č. j. 115045/LPTP ze dne 9. 10. 2015 a č. j. 110105/2014-LPTP ze dne 1. 8. 2014, a dále z Infobanky ČTK „Země světa, Ukrajina“ v aktuálním znění. Žalovaný neshledal důvod pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. a) ani § 12 písm. b) zákona o azylu. Konstatoval, že žalobce není ve vlasti pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. K § 12 písm. b) zákona o azylu uvedl, že snaha vyhnout se nástupu do armády není sama o sobě důvodem pro udělení azylu, branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností, což uznává nejen Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951, ale i Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalovaný zdůraznil, že ukrajinské zákony umožňují příslušníkům uznaných náboženských organizací registrovaných na Ukrajině odepřít službu v armádě z důvodu svědomí či náboženství a vykonávat náhradní službu. Řecko-katolická církev, k níž se žalobce hlásí, však není na seznamu organizací, jejichž věrouka nepřipouští používání zbraní. Dle žalovaného tak žalobci jeho víra ve výkonu vojenské služby nebrání. Žalovaný dále zjistil, že v České republice nebyl udělen azyl nikomu z rodinných příslušníků žalobce, který tak nesplňuje důvody pro udělení azylu dle § 13 zákona o azylu. Žalovaný také zkoumal, zda žalobci nelze udělit azyl z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu. Zabýval se rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce, přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu. Uvedl, že žalobce je dospělou, plně svéprávnou a dle vlastního prohlášení zdravou osobou. Zdůraznil, že humanitární azyl je udělován pouze za výjimečných okolností, v případech, kdy nebyl shledán důvod pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, ale kdy by bylo zcela nehumánní azyl neudělit. V případě žalobce žalovaný takové okolnosti neshledal. Žalovaný současně posuzoval, zda žalobce nesplňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Vycházel přitom z výše uvedených informací k politické a

bezpečností situaci a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině a konstatoval, že žalobce neuvedl a ani žalovaný nezjistil žádné skutečnosti, na jejichž základě by mohla žalobci hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu. Žalovaný nezjistil ani žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by byl žalobce na Ukrajině vystaven skutečně hrozícímu nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, tedy nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Nutnost vykonat vojenskou službu nelze vnímat jako vážnou újmu, neboť ta je jednou z nejzákladnějších státoobčanských povinností a stejně tak nelze za vážnou újmu považovat případný postih, kterému by byl žalobce vystaven v případě odmítnutí nástupu k jejímu výkonu. Dle žalovaného na Ukrajině také neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledek by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Zhoršená bezpečnostní situace panuje ve dvou z celkem 24 oblastí Ukrajiny, konkrétně v Doněcké a Luhanské oblasti, ve zbytku země je bezpečnostní situace stabilní. Žalovaný zdůraznil, že Ternopilská oblast, kde žalobce před odchodem z vlasti žil, není násilím zasažena. Žalovaný konečně konstatoval, že případné vycestování žalobce nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky České republiky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d). Vzhledem k tomu, že žalobce nenaplnil důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu, nebyl mu udělen ani tento typ doplňkové ochrany.

Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce včasnou žalobou. Namítal, že splnil podmínky pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Zdůraznil, že nesouhlasí s násilným řešením konfliktů a působení v armádě by bylo proti jeho vnitřnímu přesvědčení a víře. Opakovanou snahu ukrajinských orgánů o předání předvolání k vojenské správě považuje za psychický nátlak a pronásledování ze strany orgánů domovského státu. Žalobce se domnívá, že by se se svým negativním postojem k ozbrojeným konfliktům mohl řadit k určité chráněné sociální skupině, a cítí se být pronásledován i z náboženských důvodů. Žalobce dále uvedl, že naplnil i zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Je přesvědčen, že po návratu na Ukrajinu bude v případě odvedení do armády bezprostředně ohrožen na životě, protože neví o tom, že by civilisté povolání do armády procházeli nějakým výcvikem. Poukázal na zprávu Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 4. 8. 2015, která varuje před cestou do oblastí na východě a jihu Ukrajiny postižených ozbrojenými konflikty. Zpráva dle žalobce dokládá, že jeho obava o život v ozbrojeném konfliktu na východě Ukrajiny je reálná. Pokud žalobce nástup do armády odmítne, hrozí mu trest odnětí svobody až na pět let. Žalobce nesouhlasí s tím, aby byl trestán za své vnitřní přesvědčení, i když je branná povinnost uzákoněna. Žalobce žalovanému také vytkl, že ve svém rozhodnutí nerefletoval jeho tvrzení, že situace na Ukrajině je horší, než žalovaný uvádí. Odkázal na články na serveru *Aktuálně.cz* ze dne 26. 12. 2015 *Vánoční příměří se nedodrжуje, na východě Ukrajiny pokračují přestřelky* a ze dne 4. 1. 2016 *Ukrajina chce, aby Rada bezpečnosti jednala o vyslání mírových sil do Donbasu*. Dle žalobce žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, neboť budoucí vývoj bezpečnostní situace na Ukrajině nelze předjímat. Žalobce konečně také namítal, že se žalovaný nedostatečně zabýval jeho rodinnou, ekonomickou a sociální situací a nesprávně vyhodnotil možnost udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Česká republika je dle žalobce jedinou zemí, kde může rodina žalobce realizovat svůj rodinný život. Žalobce se přizpůsobil zdejšímu prostředí, jeho dcera zde chodí do základní školy a změna prostředí jí prospěla. Výjimečnost rodinné a sociální situace spatřuje v tom, že v případě návratu na Ukrajinu, bude rodina

v souvislosti s ozbrojeným konfliktem, se kterým nesouhlasí, rozdělena, protože žalobce bude odveden do armády nebo uvězněn. Ze všech výše uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě, které předložil spolu s originálem správního spisu, s žalobními námitkami nesouhlasil a navrhoval, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Žalovaný se nejprve vyjádřil k tvrzenému pronásledování žalobce z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině. Citoval z rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 2. 1997, č. j. 6 A 516/95, že příslušnost k sociální skupině se stává důvodem k pronásledování zpravidla tehdy, když její politická názorová orientace, minulost nebo hospodářská činnost jejích členů či samotná její existence jsou považovány za překážku politice vlády, když taková skupina není považována za loajální vůči státu či jeho exekutivě. U osob, které nespojuje jejich postavení ve společnosti, ale pouze příbuzenský vztah, nelze o sociální skupině hovořit. Ohledně ozbrojeného konfliktu na Ukrajině žalovaný odkázal na závěry uvedené v rozhodnutích Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2015, č. j. 3 Azs 237/2014-25, ze dne 31. 3. 2015, č. j. Azs 15/2015-28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015-69, či ze dne 14. 5. 2015, č. j. 9 Azs 36/2015-36. Žalovaný dále uvedl, že dle informace MZV ČR č. j. 115045-LTP ze dne 9. 10. 2015 byl v posledním roce zaznamenán pozitivní posun v standardizaci systému výkonu vojenské služby a v systému vysílání do oblastí bojů, včetně přístupu k postihu za nenastoupení vojenské služby v rámci částečné mobilizace. Dle informace zastupitelského úřadu České republiky v Kyjevě jsou do oblastí bojů vysíláni jen dobrovolníci po absolvování tříměsíčního výcviku. Na Ukrajině je dodržován také zákon o civilní službě, který zavedl institut služby alternativní pro případ odmítnutí použití zbraně například z náboženských důvodů. Tvrzení žalobce ohledně jeho pronásledování ze strany státních orgánů z důvodu vyhýbání se výkonu vojenské služby jsou tak dle žalovaného lichá. K neudělení doplňkové ochrany žalovaný uvedl, že jeho závěry jsou v souladu se závazky plynoucími z mezinárodních smluv i s judikurní praxí. Odkázal na požadavek kumulativního splnění podmínek prokazujících existenci skutečně závažné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, tak jak byl vyjádřen v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68. Žalovaný uzavřel, že žalobce nelze subsumovat do okruhu osob, kterým hrozí vážné individuální ohrožení života nebo tělesné integrity ze strany orgánů země jeho původu, není ani představitelem žádné rizikové skupiny, nebyla tudíž prokázána dostatečná míra individualizace jemu hrozícího svévolného násilí.

Při ústním jednání dne 13. 5. 2016 žalobce i žalovaný setrvali na svých stanoviscích. Žalobce upřesnil, že ke dni konání ústního jednání byl na vojenskou správu předvoláván již pětkrát. K prokázání svých tvrzení žalobce navrhoval provést důkaz svým účastnickým výsledkem, výsledkem své tchýně, lékařskou zprávou z Ukrajiny, potvrzením o tom, že žalobce má v České republice zajištěno ubytování, zprávami školy, kterou navštěvuje jeho dcera, a články ze serveru Aktuálně.cz označenými v žalobě. Žalovaný konstatoval, že počet předvolání na vojenskou správu není relevantní, protože pokud není převzat povolávací rozkaz, nejsou z toho ukrajinskými státními orgány vyvozovány žádné trestněprávní následky. Žalovaný znovu odkázal na informaci zastupitelského úřadu České republiky v Kyjevě verifikovanou Ministerstvem zahraničních věcí, dle které došlo ve věci odvodů do armády na Ukrajině k pozitivnímu posunu.

Krajský soud po zjištění, že napadené rozhodnutí je způsobilé k přezkumu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“) a žaloba byla podána v zákonné lhůtě, tj. dle § 32 odst. 1 zákona o azylu před uplynutím patnácti dnů od doručení napadeného rozhodnutí žalobci, přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení, které vydání tohoto rozhodnutí předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Žalobní body vymezené žalobcem směřují zejména proti tvrzenému nesprávnému posouzení žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany z hlediska azylu dle § 12 písm. b), humanitárního azylu dle § 14 a doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. V mezích žalobních bodů zdejší soud napadené rozhodnutí přezkoumal.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Doplňková ochrana se podle § 14a odst. 1 zákona o azylu udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (§ 14a odst. 2 zákona o azylu).

Soud se nejprve zabýval argumentací žalobce příslušností k určité sociální skupině v souvislosti s jeho odmítavým postojem k povinnosti vykonat vojenskou službu. *Určitá sociální skupina je skupina osob sdílejících objektivně společnou charakteristiku nebo je alespoň takto společností vnímána. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotyčných osob. Rozhodujícím důvodem pro udělení mezinárodní ochrany je pak existence odůvodněného strachu z pronásledování směřujícího vůči žadateli o azyl jakožto příslušníku této sociální skupiny ze strany státních orgánů příslušné země, případně ze strany některých složek obyvatelstva, které nerespektují normy stanovené v zákonech dotyčné země,*

přičemž úřady vědomě takové jednání tolerují a odmítají, či nejsou schopné zajistit před takovým jednáním účinnou ochranu (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004 - 60, všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz). Tyto závěry nelze vztáhnout na případ žalobce. Žalobce také nijak neprokázal, že jeho strach z případného pronásledování je odůvodněný, přičemž ze správního spisu ani nevyplynulo, že by své názory jakkoliv veřejně projevoval tak, aby mu na tomto základě mohla hrozit vážná újma. Obecný nesouhlas žalobce s řešením situace na východě Ukrajiny tak v žádném případě nenaplnuje azylový důvod ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, když se nemůže jednat o odůvodněnou obavu ve smyslu citovaného ustanovení.

Odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným politickým přesvědčením nebo náboženstvím (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49). Žalobce tvrdí, že odmítá vojenskou službu mimo jiné též z náboženských důvodů. Dle Nařízení vlády Ukrajiny ze dne 10. listopadu 1999 č. 2066 O schválení normativně-právních aktů ohledně použití Zákona Ukrajiny „O náhradní (nevojenské) službě“ (správní spis, č. 1. 42) však není řecko-katolická církev uvedena mezi náboženskými organizacemi, jejichž věrouka nepřipouští používání zbraní. Z podkladů shromážděných žalovaným (zákon Ukrajiny o náhradní (nevojenské) službě č. 1975-XII ze dne 12. 12. 1992) vyplývá, že občané Ukrajiny mají právo na náhradní službu, pokud je plnění jejich vojenské povinnosti v rozporu s jejich náboženským přesvědčením. O možnosti výkonu náhradní služby, v případě odmítnutí služby v armádě z důvodů svědomí a náboženství, se zmiňuje i Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) z 15. 1. 2015 (správní spis, č. 1. 38). Tatáž informace uvádí, že odepření vojenské služby z jiných důvodů není možné, avšak „*lidé vyhýbající se odvodu do armády z jiných důvodů mohou dostat trest pohybující se od správní pokuty až po odnětí svobody v délce 2 až 5 roků. Za vyhýbání se odvodu nebo mobilizaci bylo v roce 2014 údajně odsouzeno 32 osob (v roce 2013 nikdo). Analýzou některých z těchto případů (16) bylo zjištěno, že všichni, kdo byli uznáni za vinné, byli odsouzeni k administrativní pokutě, veřejné službě nebo dostali podmíněný trest.*“ Z uvedené informace tedy nevyplyvá, že by branná povinnost na Ukrajině představovala ve vztahu k žalobci pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, nebo že by mu z tohoto důvodu hrozila vážná újma.

Informace Ministerstva zahraničních věcí, č. j. 115045-LPTP z 9. 10. 2015, pak hovoří o výrazném pokroku v standardizaci systému výkonu vojenské služby a systému vysílání do oblasti bojů na východě země (ATO). Dle této informace mohou být do zóny ATO vysíláni pouze dobrovolníci, kteří absolvují tříměsíční výcvik.

K námitce směřující proti neudělení humanitárního azylu, poukazuje zdejší soud na ustálenou judikaturu, podle níž na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu v mezích, jaké jsou u přezkumu správního uvážení nutné, aby nenahrazoval uvážení správního orgánu uvážení svým (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, a ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná

na www.nssoud.cz). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55).

Humanitární azyl lze udělit v případě hodném zvláštního zřetele a zpravidla nepřichází v úvahu tehdy, když tvrzení uvedená žadatelem o udělení mezinárodní ochrany je třeba zvažovat v rámci důvodů pro udělení azylu podle § 12 a § 13 zákona o azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu. V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.*“

Žalobce však neuvedl v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ani v dalším průběhu správního řízení žádné mimořádné okolnosti, které by byly důvodem pro možné udělení humanitárního azylu. Žalobce ve správním řízení hovořil pouze o tom, že v České republice vidí další životní perspektivu své rodiny a obává se, že v případě návratu na Ukrajinu bude nucen nastoupit vojenskou službu nebo jít do vězení. K udělení humanitárního azylu z rodinných důvodů se Nejvyšší správní soud již mnohokrát vyjádřil. Uvedl, že snaha o společné soužití s partnerem, případně s nezletilým dítětem, jsou zcela jistě důvody pochopitelné, avšak nikoliv natolik závažné a naléhavé, aby bez přistoupení dalších okolností mohly být vnímány jako výjimečné, tedy zvláštního zřetele hodné ve smyslu § 14 zákona o azylu upravujícího udělení humanitárního azylu (srov. např. rozsudek ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60, či rozsudek ze dne 21. 1. 2004, č. j. 4 Azs 47/2003 - 52). V případě žalobce navíc nelze hovořit o trvalých rodinných vazbách na území České republiky, když žalobce, jeho manželka i dcera přicestovali teprve v únoru 2015. Všichni jsou také občany Ukrajiny a Česká republika tak není jedinou zemí, kde mohou realizovat svůj rodinný život.

K otázce udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, soud konstatuje, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že se žalovaný podrobně zabýval také možnými důsledky návratu žalobce do vlasti. Soud má za správný závěr žalovaného, že u žalobce nebyla shledána hrozba nebezpečí vážné újmy ve smyslu citovaného § 14a odst. 2 zákona o azylu. Nebylo zjištěno, že by žalobci mohla hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu, ani že by byl na Ukrajině vystaven skutečně hrozcímu nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, existence branné povinnosti nemůže být sama osobě vnímána jako nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání.

Pokud se jedná o závěr správního orgánu o nesplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, Nejvyšší správní soud se v nedávné minulosti několikrát zabýval bezpečnostní situací na Ukrajině, přičemž dospěl k závěru, že se nejedná o tzv. totální konflikt, jenž by dosahoval takové intenzity, že by byl každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy (srov. např. usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 - 26, usnesení ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015 - 28, či usnesení ze dne 10. 12. 2015, č. j. 8 Azs 131/2015 - 24). Zhoršená bezpečnostní situace panuje pouze ve dvou oblastech z celkového počtu 24, na něž je Ukrajina administrativně rozdělena. Konkrétně se jedná o Doněckou a Luhanskou oblast. Ve zbytku země je bezpečnostní situace stabilní a občané Ukrajiny své případné aktuální potíže řeší prostým přestěhováním se v rámci země. Místo posledního pobytu žalobce v obci Dobromirka není v současnosti střety ukrajinských vládních vojsk a povstalců ze strany separatistů nijak zasaženo. Případné vycestování žalobce nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky České republiky dle § 14a odst. 2 písm. d), což žalobce ostatně ani nenamítá.

Soud neprovedl navrhovaný výslech žalobce, neboť ten se k věci podrobně vyjádřil v průběhu správního řízení. Neprovedl ani výslech žalobcovy tchýně, důkaz lékařskou zprávou z Ukrajiny, listinou prokazující, že žalobce má v České republice zajištěno ubytování, ani zprávami školy, kterou navštěvuje jeho dcera, neboť to považoval pro své rozhodnutí za zcela nadbytečné. Provedl důkaz žalobcem označenými články z internetu na serveru Aktuálně.cz, neshledal však, že by informace v nich obsažené byly v rozporu s informacemi, které si pro své rozhodnutí obstaral žalovaný od institucí působících v oblasti práv uprchlíků, které je navíc třeba považovat za důkazy vyšší kvality, než mají novinové články.

Soud uzavírá, že žalovaný své povinnosti dostatečně zjistit skutkový stav dostál a řádně se vypořádal se všemi žalobcem uváděnými důvody odchodu ze země původu.

Soud zdůrazňuje, že udělení mezinárodní ochrany je pouze specifickým způsobem legalizace pobytu na území České republiky, a to z přesně vymezených důvodů; v ostatních případech je však nutno vycházet z režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů, azylovým řízením nelze nahradit smysl a účel úpravy obsažené v zákoně o pobytu cizinců. Mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoli však před jakýmkoli negativními jevy v zemi jeho původu, nýbrž jen z důvodu upravených v zákoně o azylu.

Žalobce se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 13. května 2016

Mgr. Karolína Tylová, LL.M.,
soudkyně